

Cyproterone acetate mellett megnő a meningeoma kialakulásának lehetősége

Eredeti közlemény:

Use of high dose **cyproterone acetate** and risk of intracranial meningioma in women: cohort study.

Weill A, Nguyen P, Labidi M, Cadier B, Passeri T, Duranteau L, Bernat AL, Yoldjian I, Fontanel S, Froelich S, Coste J. **BMJ**. 2021 Feb 3;372:n37. doi: 10.1136/bmj.n37.

Egy új, a British Medical Journal-ban közölt vizsgálat eredménye alapján a cyproterone acetát hosszútávú alkalmazása jelentősen megnöveli a meningeoma kialakulásának lehetőségét.

A cyproterone acetat egy szintetikus progeszteron, amelynek potens anti-androgén hatása van, így előszeretettel használják hirsutismus, acne, alopecia, korai pubertas, amenorrhoea illetve prostata rák kezelésére. Hormopótló kezelés során gyakran kombinálják ösztrogénnel.

A vizsgálat eredménye alapján hétszeresére növekedett a meningeoma előfordulása a hormonterápiában részesülők körében. A gyógyszer hatása a meningeoma kialakulásra eddig is ismert volt, az Európai Gyógyszerészeti Ügynökség (EMA) felhívta a figyelmet erre az összefüggésre napi legalább 10 mg használata esetén, amely felhívás ezen tanulmány korai eredményei alapján készült el. 2020 februárban az EMA a 10 mg vagy erősebb készítmények felírhatóságát csak hirsutismus, acne, alopecia, seborrhoea kezelésére korlátozta, akkor, ha minden más terápiás lehetőséget kimerítettek.

A vizsgálatban résztvevő nők átlag életkora 29,4 év volt. Az esetek 56.7%-ában az elsődleges felírója a kezelésnek nőgyógyász volt. A francia egészségügyi adatbázis vizsgálata során 2007 és 2014 közt 253 777 nő (7-70 év közt) kapott cyproterone acetat kezelést. Minden paciens legalább egyszer kapott receptet magas dózisú készítményre és a kezelés előtt nem szerepelt meningeoma, egyéb benignus agydaganat vagy más krónikus megbetegedés az anamnézisükben.

Akkor számítottak a kockázati csoportba, ha legalább 3 g kumulatív dózist kaptak az első 6 hónapban (139 222 paciens), alacsonyabb rizikójú csoport volt, ahol a kumulatív dózis 3 g alatt volt (114 555 paciens).

A kockázati csoportban összesen 69 meningeomát találtak, a kontroll csoportban (439 949 fő) pedig 20 eset fordult elő. Mindegyik paciens műtéti vagy sugárterápiás módon lett kezelve.

A meningeoma incidenciája a kumulatív dózis emelkedésével arányosan emelkedett (36-60 g: 11,3x, 60 g vagy felette: 21,7x kockázat emelkedés).

Másodvonalban azokat a nőket vizsgálták, akik 2006-ban már kezelés alatt álltak (123 997). Itt a hosszútávú használat mellett nagyobb volt az ösztrogén kezelésben részesülők száma is. Ebben a csoportban a kockázat emelkedés 21,2%-os volt. Náluk is megfigyelhető volt a dózis függő kockázat emelkedés (a rizikó emelkedés 5,0 és 31,1 % közt mozgott).

A terápia felfüggesztésével a meningeoma kockázata észrevehetően csökkent. A felfüggesztés után 1 évvel csupán átlag 1,8x kockázat emelkedéssel számolhattak a kontroll csoporthoz képest.

Az így kialakult meningeomák többsége a koponya alapon (sphenoid-orbita) helyezkedett el, amely sebészeti szempontból fokozott kockázatot jelent.

Ezen tanulmány eredményeit még két másik, független epidemiológiai study is megerősítette. Ezen tanulmányokban az emelt dózis mellett szintén megfigyelték a

meningeoma halmozódását nőkben, férfiakban és transzneműekben is, míg alacsony dózis mellett nem találtak rizikóemelkedést.

Ez alapján a klinikusnak fel kell hívnia a betegek figyelmét a meningeoma kialakulásának fokozott kockázatára, ha nagyobb adagban, legalább 3-5 évig kapják ezt a kezelést. Ezen paciensek körében megfontolandó a koponya MR vizsgálat szükségessége is.

Amennyiben a terápia alatt igazolódna a daganat, úgy a kezelést fel kell függeszteni, amellyel a meningeoma mérete is csökkenthető, így akár az invazív beavatkozás is elkerülhetővé válhatna. Ezen daganatok ugyanis szövettani vizsgálatok alapján androgén és progeszteron receptort is expresszálnak.

Az így kialakult tumorok dignitása nem derül ki a tanulmányból, de a benignus meningeomák is okozhatnak szövődményeket (pl. epilepsia). A meningeoma előfordulási gyakorisága hormon terápia nélkül is magasabb a nőkben, valamint az emlőrák kockázata is emelkedik a meningeomában szenvedő női páciensekben.

Dr. Oláh Dóra